

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הַפֶּתֶר, בחינת 'כתר עליון' שלמעלה מעשר הספירות (כשם שהכתר
 2 בפשטות הוא למעלה מהראש, ענין המוחין. והתחלת הספירות היא במוחין.
 3 חכמה, בינה ודעת) דְּכִיּוֹן שְׁהַמְאָמֵר "נַעֲשֶׂה אָדָם" הוא הַכֹּחַ
 4 לְקִיּוּם כָּל הַמְצוֹת, גַּם הַמְצוֹת הַתְּלוּיֹת בְּקוֹצוֹ שֶׁל יו"ד,
 5 שֶׁהוּא בְּחִינַת הַפֶּתֶר (בְּמִבְאָר
 6 בְּאַגְרֵת הַתְּשׁוּבָה'²⁶ שבספר
 7 הַתְּנַיִא כִּיצַד עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת רַמְדוֹת
 8 בֶּאֱרֵבֶעַת הָאוֹתוּיֹת שֶׁל שֵׁם הו"י: יו"ד
 9 – חכמה, ה"א ראשונה – בינה, וא"ו
 10 – מידות, ה"א אחרונה – מלכות,
 11 ואילו 'קוצו של יו"ד' רומז למה
 12 שלמעלה משם הו"י, למעלה מעשר
 13 הספירות, בחינת כתר עליון), הָרִי
 14 בְּהִכָּרַח לֹמֵר שֶׁהָאוֹמֵר
 15 "נַעֲשֶׂה אָדָם" הוּא לְמַעְלָה
 16 גַּם מִבְּחִינַת הַפֶּתֶר וְכִיּוֹן שְׁבִי'יִת
 17 הָאָדָם הֵיא מְשׁוּרֵשׁ וּמְקוּר נַעֲלָה כֹּל-
 18 כֵךְ, יֵשׁ בּוֹ אֵת הַכּוּחַ שֶׁמַּעֲשִׂי וְעַבְדוּתוֹ
 19 יִשְׁפִיעוּ עַל כָּל הַבְּרִיאָה.
 20 ד) וְעַל-פִּי-זֶה יוֹכֵן מַה
 21 שֶׁכָּתוּב בַּפְּסוּק הַפּוֹתַח אֵת הַמֵּאֵמֵר
 22 כִּי הַמְצוּה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 23 מְצַוֶּה הַיּוֹם לֹא נִפְלְאָת הֵיא
 24 מִמֶּךָ וְלֹא רַחֲקָה הֵיא. וְהַעֲנִין
 25 בְּזֶה, מַה שֶׁכָּתוּב "הַמְצוּה
 26 הַזֹּאת" קָאִי מְכוּן בְּפִשְׁטוֹת
 27 עַל כָּלֹת הַמְצוֹת, כְּפִירוּשׁ
 28 רַש"י²⁷, וְעַל זֶה נֶאֱמַר אֲשֶׁר
 29 אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם, שֶׁהַצִּיּוּי
 30 וְהַנְּתִינָה כֹחַ שֵׁשׁ לָאָדָם
 31 מִלְּמַעְלָה עַל קִיּוּם הַמְצוֹת הוּא
 32 מִבְּחִינַת "אֲנֹכִי", אֲנֹכִי מִי
 33 שֶׁאֲנֹכִי²⁸, הֵינּוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 34 בַּעֲצֻמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה מִכָּל שֵׁם וְכִיּוּי
 35 וְהַצִּיּוּי הוּא עַל קִיּוּם הַמְצוֹת
 36 "הַיּוֹם" דְּוָקָא, וְהַכּוּחַ הֵיא
 37 לְקִיּוּם הַמְצוֹת לְמַטָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה
 38 כְּמֵאֵמֵר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל²⁹ הַיּוֹם
 39 לַעֲשׂוֹתָם³⁰, בְּעוֹלָם הַמַּעֲשֶׂה, שְׁבוּ דוּקָא בְּעוֹלָם הַזֶּה מֵאִיר
 40 'אוֹר הַסּוֹכֵב' הָאוֹר הָאֱלוּקִי ה'סוֹכֵב כֹּל עַלְמִין, אוֹר בְּלִי גְבוּל הַמֵּאִיר כֹּכֵל
 41 הָעוֹלָמוֹת כְּשׁוּוָה (בְּמִבְאָר בְּדַבְּרוּר-הַמְּתַחִיל בְּמֵאֵמֵר הַפּוֹתַח בַּפְּסוּק

יְבִיאֵו לְבוֹשׁ מְלֻכּוֹת³¹ בספר 'תורה אור' לרבנו הזקן, שם מבואר כיצד
 האור ה'סוכב כל עלמין' מאיר גם בעולם הזה וכיצד הוא מאיר בגלוי בדברים
 הגשמיים שבהם מקיימים את המצוות, וזה לשונו: "תשובה ומעשים טובים
 היא המשכת אור אין-סוף ברוך-הוא ה'סוכב כל עלמין... רק לא כל המעשים
 שווים רק מעשים טובים דווקא הם
 דברים שנעשה בהם המצוות שהם
 רצון העליון ברוך-הוא ברוך-הוא
 להיות יציצית של צמר וקלף של חפלין
 ובהם מאיר אור אין-סוף ברוך-הוא
 ה'סוכב כל עלמין' בגלוי ממש בלי
 שום הסתר פנים ולבוש. מה-שאי-יכן
 שאר כל המעשים אשר לא לה' המה...
 יש שם לבוש והסתר פנים המכסה
 ומסתיר אור ה' וקדושתו ונראים ליש
 ודבר נפרד בפני עצמם. מה-שאי-יכן
 דברים הנעשים בהם המצוות שהם
 רצונו יתברך הרי הם בטלים לאור ה'
 וקדושתו ואור אין סוף מתגלה בהם
 בלי הסתר פנים ולבוש. הגם שהן
 מלוכשים בדברים גשמיים..."), וְלִכְּן
 יְכוּלִים לַפְּעוּל בּוֹ הַהִמְשָׁכָה
 שְׁעַל-יְדֵי קִיּוּם הַמְצוֹת.
 וְכֵן הוּא גַּם לְפִי הַפְּרוּשׁ
 בְּכַתוּב כִּי הַמְצוּה הַזֹּאת גו'
 שֶׁקָּאִי שִׁמְכוּן בְּמִיּוּחַר עַל מְצוֹת
 הַתְּשׁוּבָה³² [וְלִהְעִיר
 מֵהַשְׂיָכוֹת דְּמְצוֹת הַתְּשׁוּבָה
 לְכָלֹת הַמְצוֹת, כִּיּוֹן שֶׁעַל-
 יְדֵה נִפְעַל עֵילוּי כָּכֵל הַמְצוֹת,
 כְּפִירוּשׁ³³ בְּפִירוּשׁ לְשׁוֹן חֲכָמֵינוּ
 ז"ל³⁴ תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים, שֶׁלְּכַאוּרָה הֵיא צִרִיךְ לְהַקְדִים
 אֵת עֲנִין הַמַּעֲשִׂים הַטוֹבִים לְפָנֵי עֲנִין
 הַתְּשׁוּבָה שֶׁהֵיא עַל חֵטָא וְעוֹן אֵלָּא
 שְׁעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה - נַעֲשִׂים
 הַמְצוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים,
 וְהֵינּוּ, שֶׁאֵף-עַל-פִּי שְׁגָם לֹלִי
 הַתְּשׁוּבָה הֵם מַעֲשִׂים עַל-פִּי
 תּוֹרָה, מְכַל-מְקוֹם אֵינָם מַעֲשִׂים טוֹבִים עֲדִין, וְרַק עַל-יְדֵי
 הַתְּשׁוּבָה נַעֲשִׂים מַעֲשִׂים טוֹבִים וְרַק עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה עוֹשֶׂה אֵת
 הַמַּעֲשִׂים לְטוֹבִים רַמְאִירִים.

(26) פ"ד (צד, ב). (27) ראה פירש"י שם, יד. וראה גם לקו"ש ח"ד ע' 112 הערה 24. (28) ראה לקו"ת פרשתנו (נצבים) מה, ג. (29) עירובין כב, א. ע"ז ג, א. (30) ס"פ ואתחנן. (31) תו"א מגילת אסתר צ, ב ואילך. (32) רמב"ן עה"פ. (33) ראה לקו"ת מטות פב, א. שמע"צ פה, א. שה"ש יז, ג. (34) אבות פ"ד מ"ז.